

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu**

Poznań, 7 listopada 2025 r.

WPP-I.610.128.2025.MC.1

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b tiret 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.) oraz art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572, z późn. zm.)

postanawiam

nie uzgodnić projektu planu ogólnego Miasta Czarnków.

Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym informuję, że uzgodnienie przedmiotowego projektu planu ogólnego będzie możliwe, w przypadku, gdy realizacja jego ustaleń nie będzie stwarzać możliwości wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 i obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 oraz gdy nie będzie stwarzać możliwości naruszenia zapisów zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 2924, z późn. zm.) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 4760).

Uzasadnienie

Burmistrz Miasta Czarnków, pismem z 9 października 2025 r., znak: AOŚ.6720.2.2024, zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu o uzgodnienie, wskazanego w sentencji projektu planu ogólnego, zgodnie z art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b, ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.), wyznaczając termin 30 dni na jego uzgodnienie.

Na obszar objętym projektem planu ogólnego znajdują się obszar specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003, specjalny obszar ochrony Dolina Noteci PLH300004, obszary chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” stąd na podstawie, art. 23 ust. 5, art. 30 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 13i ust. 3 pkt 5 lit. b tiret 4 podwójne tiret 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, projekt planu ogólnego wymaga uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Obszar chronionego krajobrazu, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Projekt planu ogólnego na obszarze chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną SW,
- strefa usługowa SU,
- strefa gospodarcza SP,
- strefa zieleni i rekreacji SN,
- strefa otwarta SO,
- strefa infrastrukturalna SI
- strefa komunikacyjna SK.

Obowiązującą podstawą prawną dla obszaru chronionego krajobrazu o nazwie „Dolina Noteci” jest rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Piłskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie piłskim (Dz. Urz. Województwa Piłskiego z 1998 r. Nr 13, poz. 83).

Rozporządzenie to utraciło moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 21). Jednak, zgodnie z art. 7 ustawy z 7 grudnia 2000 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody, obszary chronionego krajobrazu utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów stały się obszarami chronionego krajobrazu w rozumieniu tej ustawy. Istnienie tych obszarów zostało również podtrzymane po wejściu w życie nowej ustawy o ochronie przyrody - ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - na podstawie przepisu art. 153, który stanowi, że formy ochrony przyrody utworzone przed wejściem w życie tej ustawy stały się formami ochrony przyrody w rozumieniu niniejszej ustawy. Zatem cytowane rozporządzenie Wojewody Piłskiego zachowało obecnie moc jedynie w zakresie istnienia form ochrony przyrody. Tym samym nie obowiązują zakazy wprowadzone tym rozporządzeniem.

Analizując zakres ustaleń projektu planu ogólnego stwierdzono, że nie są one sprzeczne z celem ochrony obszaru chronionego. Tutejszy Organ wziął także pod uwagę, że dla obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” nie ma obowiązujących przepisów wykonawczych, stąd nie ma podstaw do niezgodnienia projektu planu w części dotyczącej tego obszaru chronionego.

W stosunku do obszarów Natura 2000, zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Projekt planu ogólnego na obszarze specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa gospodarcza SP,
- strefa zieleni i rekreacji SN,
- strefa otwarta SO,
- strefa infrastrukturalna SI,
- strefa komunikacyjna SK.

Przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych znajdującym się na stronie internetowej

www.crfor.gdos.gov.pl, data odczytu: 06.11.2025 r.) są następujące gatunki ptaków: gęś białoczelna *Anser albifrons*, gęś zbożowa *Anser fabalis*, bocian biały *Ciconia ciconia*, derkacz *Crex crex*, żuraw *Grus grus*, rycyk *Limosa limosa*, podróżniczek *Luscinia svecica*, kulik wielki *Numenius arquata*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, czajka pospolita *Vanellus vanellus*.

Dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 20 czerwca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 4760).

Tereny objęte projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 obejmują głównie tereny łąk, nieużytki, tereny zadrzewione i zakrzewione, tereny podmokłe, zbiorniki wodne, starorzecza. Zgodnie z danymi pozyskanymi z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na ww. terenach znajdują się również liczne trwałe użytki zielone (TUZ) oraz trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym (TUZ).

Należy zauważyć, że na części tych terenów projekt planu ogólnego wyznacza strefy 60 SN i 53 SN z profilami dodatkowymi „teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu”. Ponadto, na części terenów projekt planu wyznacza strefę gospodarczą 2 SP (cz. dz. 2556, 2654, 2655/1, 2655/2, 2658, 2659, 2660). Dodatkowo zwracam uwagę, że ww. obszary w ewidencji gruntów oznaczone są w większości jako łąki ŁIV i ŁV.

Ponadto, zgodnie z dokumentacją do Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003, w granicach strefy 60 SN znajduje się obszar występowania derkacza. Ponadto, ze względu na potencjał walorów przyrodniczych rzeki Notec wraz z przyległymi obszarami łąkowymi i podmokłymi, a także zinwentaryzowane na przedmiotowych terenach trwałe użytki zielone, z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że ww. tereny wyznaczone w projekcie planu jako 60SN, 53 SN i 2SP mogą stanowić siedliska również innych gatunków będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000.

W planie zadań ochronnych zidentyfikowano następujące istniejące zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000: utrata żerowisk w wyniku: konserwacji rowów melioracyjnych przyspieszających odpływ wody z doliny, zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu okresowo zalewanych wodą; zmniejszenie powierzchni siedlisk w wyniku lokalizowania w dolinie Noteci nowych plantacji wierzby energetycznej; płoszenie ptaków w wyniku polowań w czasie gromadzenia się ptaków na noclegowiskach; prace agrotechniczne (włókowanie, koszenie łąk) prowadzone w okresie od 15 maja do 30 czerwca oraz koszenie łąk metodą od peryferii do środka; utrata żerowisk w wyniku zmian sposobu użytkowania gruntów oraz zmiana użytków zielonych na grunty orne lub lasy; płoszenie ptaków w wyniku presji wędkarskiej na starorzeczach i torfiankach; drapieżnictwem wrony siwej, kruka, lisa, dzika i norki amerykańskiej; utrata lub pogorszenie siedlisk lęgowych w wyniku: zmiany łąk na grunty orne, zasypywania starorzeczy i zagłębień terenu okresowo zalewanych wodą, konserwacji rowów melioracyjnych przyspieszających odpływ wody z doliny; płoszenie ptaków w wyniku presji wędkarskiej związane z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsca dojazdu do starorzeczy i Noteci; utrata żerowisk w wyniku: zwiększenia arealu upraw rolniczych, pogorszenia bazy pokarmowej na skutek intensyfikacji produkcji; śmierć lub uraz w wyniku kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi i telefonicznymi; śmierć piskląt w wyniku zaplątania w przynoszone do gniazda sznurki z tworzywa sztucznego; śmierć lub uraz w wyniku kolizji z turbinami wiatrowymi projektowanymi w pobliżu doliny Noteci; utrata siedlisk lęgowych w wyniku zaniechania gospodarki łąkowo-pasterskiej; pogorszenie bazy pokarmowej w wyniku zanieczyszczenia wód.

Należy zaznaczyć, że w ww. planie zadań ochronnych wskazano także cele działań ochronnych. Jako działanie obligatoryjne wskazano ekstensywne użytkowanie kośne, kośno pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych oraz zachowanie siedliska lęgowego derkacza *Crex crex*, rycyka *Limosa limosa* i kulika wielkiego *Numenius arquata* położonego na trwałych użytkach zielonych. Wskazano jednocześnie, że działanie to dotyczy wszystkich trwałych użytków zielonych na terenie obszaru Natura 2000.

Derkacz jest gatunkiem zagrożonym w skali świata. W Polsce na niektórych obszarach występuje jeszcze dość licznie, jednakże szybkie przekształcenia użytków zielonych w grunty orne w krótkim czasie mogą spowodować znaczne zmniejszenie się krajowych zasobów tego gatunku. Gatunkowi zagraża w Polsce utrata siedlisk lęgowych w wyniku zmian reżimu hydrologicznego rzek, zmieniających częstość i długość zalewów w dolinach rzecznych oraz utrata siedlisk gniazdowych w wyniku zmniejszania się powierzchni ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk w dolinach rzecznych (Zieliński P. 2004. Derkacz *Crex crex* L. 1758 [W:] Ptaki (cz. I). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (część I), s. 298-301)

Rycyk gnieździ się na rozległych, podmokłych łąkach kośnych i pastwiskach w dolinach rzek. Stanowiska lęgowe z reguły są zalewane zimą lub wczesną wiosną, a późną wiosną charakteryzują się wciąż wysokim poziomem wody gruntowej. Preferuje płaty porośnięte wyższą (15–25 cm) roślinnością, w pobliżu płytkich rozlewisk (okresowo wypełnione wodą obniżenia wśród łąk, obrzeża otwartych starorzeczy, płycizny na brzegach koryta rzecznej). Unika sąsiedztwa krzewów, pojedynczych drzew, ściany lasu. Preferuje łąki o urozmaiconym składzie gatunkowym roślinności, graniczące z płatami pastwisk. Często zasiedla też pastwiska o niskiej obsadzie bydła. Spotykany również na torfowiskach niskich, turzycowiskach, a w dolinach rzecznych niekiedy gnieździ się nawet na płatach muraw kserotermicznych, jeżeli w pobliżu znajdują się dobre żerowiska (muliste płycizny w korycie rzeki czy zabagnione obniżenia podłoża). Unika terenów położonych w pobliżu uczęszczanych dróg, przede wszystkim dróg kołowych o dużym natężeniu ruchu. [W: Gromadzki M. (red.) Ptaki (część II). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 8].

Kulik wielki zasiedla rozległe kompleksy podmokłych, pozbawionych zadrzewień łąk i pastwisk, ostatnio wyjątkowo także pól, z niezbyt wysoką roślinnością, w szerokich dolinach dużych i średniej wielkości rzek lub w sąsiedztwie większych zbiorników wodnych. Zwykle preferuje krajobraz otwarty, unikając sąsiedztwa zadrzewień czy choćby pojedynczych grup drzew. Unika terenów nieużytkowanych rolniczo, z wyższą, niekoszoną roślinnością, a także kompleksów łąk przesuszonych i użytkowanych intensywnie. W okresie wędrówek zatrzymuje się na otwartych plażach nadmorskich, mulistych brzegach rzek, spuszczonej stawach, słonych łąkach nadmorskich, kompleksach łąk, pastwisk i pól. W okresie zimowym najchętniej zasiedla wybrzeża, żerując na odsłanianych podczas odpływów plażach. (Gromadzki M. (red.). 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 — podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 8 (część II), s. 112-116).

Wskazane tereny, na których wyznaczono strefy 60SN, 53 SN i 2SP obejmują tereny niezabudowane i nieprzekształcone, które w ewidencji gruntów stanowią w większości łąki. Ponadto, na podstawie danych dotyczących trwałych użytków zielonych pozyskanych w 2024 r. z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ustalono, że na ww. terenach znajdują się trwałe użytki zielone (TUZ) oraz trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym (TUZ cenny przyrodniczo). Zgodnie z informacjami zawartymi na stronie www.gov.pl/web/arimr/utrzymanie-trwalych-uzytkow-zielonych-tuz-w-tym-wyznaczonych-jako-wartosciowe-pod-wzgledem-srodowiskowym-tuz-c 17, obowiązkowa praktyka TUZ składa się z dwóch elementów:

- obowiązku utrzymania na poziomie gospodarstwa wyznaczonych trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym (TUZ cenny przyrodniczo), położonych na obszarach Natura 2000, w tym obejmujących gleby torfowe i podmokłe, które wymagają ścisłej ochrony,
- utrzymywania w skali kraju powierzchni trwałych użytków zielonych na niezmienionym poziomie w stosunku do ich powierzchni ustalonej w roku referencyjnym (2015).

Przy czym utrzymanie TUZ, w tym wyznaczonych TUZ cennych przyrodniczo, wiąże się m.in. z zakazem zaorywania lub przekształcania wyznaczonych trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym.

Mając na względzie charakter terenów, a także biologię i ekologię gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003, można z wysokim prawdopodobieństwem stwierdzić, że oprócz zinwentaryzowanego siedliska derkacza, ww. tereny stanowią potencjalne siedliska lęgowe i żerowania gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony ww. obszaru Natura 2000, m.in.: rzyca *Limosa limosa* czy kulika wielkiego *Numenius arquata*.

Tut. organ zwraca uwagę, że obszary na których zlokalizowano ww. strefy stanowią mozaikę siedlisk, w tym siedlisk polno-łąkowych oraz, co podnosi walory przyrodnicze analizowanego obszaru, i tworzy siedliska sprzyjające tworzeniu miejsc rozrodu i regularnego przebywania chronionych gatunków ptaków. Istnienie terenów niezabudowanych, nieprzekształconych umożliwia zachowanie ciągłości siedliskowej, utrzymanie równowagi ekosystemu. Wprowadzenie nowego zagospodarowania i coraz bardziej wzrastające przekształcenie terenu oparte na antropogenicznych zmianach środowiska, przyczyni się do zaburzenia stabilizacji procesów zachodzących w ekosystemie, odbywającej się stopniowo w trakcie postępującej sukcesji. Wprowadzenie planowanego przeznaczenia terenu z dużym prawdopodobieństwem spowoduje obniżenie jakości tych siedlisk co może uniemożliwić dalsze lęgi i żerowanie gatunków ptaków w tej części obszaru Natura 2000.

Zabudowa i zagospodarowanie ww. terenów w obrębie trwałych użytków zielonych są sprzeczne z działaniami ochronnymi określonymi w planie zadań ochronnych ww. obszaru Natura 2000.

Biorąc pod uwagę powyższe, w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu realizacja ustaleń stref 60SN, 53 SN i 2SP w obrębie obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi jest niezgodna z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003 i może znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Nadnoteckie Łęgi PLB300003.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz uwzględniając potencjalne siedliska przedmiotów ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 wskazuję, że dla ww. stref 53 SN i 60SN oraz dla części strefy 2 SP (w granicach cz. dz. 2556, 2654, 2655/1, 2655/2, 2658, 2659, 2660) należy rozważyć zmianę strefy planistycznej na strefę otwartą bez profili dodatkowych.

Projekt planu ogólnego na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 ustala następujące strefy planistyczne:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną SJ,
- strefa gospodarcza SP,
- strefa zieleni i rekreacji SN,
- strefa otwarta SO,
- strefa infrastrukturalna SI
- strefa komunikacyjna SK.

Przedmiotami ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci (PLH300004) (Dz. U. z 2018 r. poz. 1521), są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. i *Bidention* p.p., 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletaria sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fageum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae* *Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), 9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*). Zgodnie z załącznikiem nr 4 oraz 5 przedmiotami ochrony są także następujące gatunki zwierząt oraz roślin: wydra *Lutra lutra*, kumak nizinny *Bombina bombina*, piskorz *Misgurnus fossilis*, czerwonończyk fioletek *Lycaena helle* oraz starodub łąkowy *Angelica palustris* (= *Ostericum palustre*).

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r. poz. 2924) zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 7256).

Tereny objęte projektem planu ogólnego na ww. obszarze Natura 2000 obejmują głównie tereny użytkowane rolniczo, tereny łąk, nieużytki, tereny zadrzewione i zakrzewione, tereny podmokłe, zbiorniki wodne, starorzecza. Zgodnie z danymi pozyskanymi z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na ww. terenach znajdują się również liczne trwałe użytki zielone (TUZ) oraz trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym (TUZ).

Zwracam uwagę, że na części tych terenów projekt planu ogólnego wyznacza strefy 60 SN i 53 SN z profilami dodatkowymi „teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu”. Ponadto, na części terenów projekt planu wyznacza strefę gospodarczą 2 SP (cz. dz. 2556, 2654, 2655/1, 2655/2, 2658, 2659, 2660). Dodatkowo zwracam uwagę, że ww. obszary w ewidencji gruntów oznaczone są w większości jako łąki ŁIV i ŁV.

Ponadto, na podstawie wyników inwentaryzacji wykonanej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w 2010 r. oraz dokumentacji do planu zadań ochronnych specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 (2013 r.) tutejszy organ ustalił, że w północno-wschodniej części terenu wyznaczonego jako 60 SN znajduje się siedliska przyrodnicze 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, natomiast na ww. fragmencie strefy 2SP (cz. dz. 2556, 2654, 2655/1, 2655/2, 2658, 2659, 2660) znajdują się płaty siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*).

Ponadto, zgodnie z ww. dokumentacją, na terenie strefy 6SO, która dopuszcza profil dodatkowy „zieleń urządzona” znajdują się następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri p.p.* i *Bidention p.p.*, 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvularia sepium*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe; natomiast z gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000 zinwentaryzowano wydęg.

Siedlisko przyrodnicze 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* to naturalne jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi w toni wodnej makrofity (*Potamion* i częściowo *Nymphaeion*), makrofity zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających (część *Nymphaeion*), a także prymitywnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody (*Lemnetea*). Mezo–eutroficzne lub eutroficzne jeziora, drobne zbiorniki wodne i starorzeczka stanowią ponad 95% wód stojących Polski. Zgrupowane są one głównie w obrębie pojezierzy: Mazurskiego, Pomorskiego, Wielkopolskiego, Łęczyńskiego – Włodawskiego i innych, choć licznie występują (zwłaszcza zbiorniki o mniejszej powierzchni) na terenie całego kraju. Pod względem hydrologicznym wykazują one olbrzymie różnicowanie – od zbiorników nieprzepływowych, do takich, gdzie dopływy i odpływy stanowią istotny procent w bilansie hydrologicznym. Wzrost antropopresji w zlewni zbiornika prowadzi do wzmożonego dopływu pierwiastków biogennych i allochtonicznej materii. Konsekwencją tego jest wzrost produkcji pierwotnej realizowanej przez fitoplankton, spadek przezroczystości wód i stopniowe wypieranie makrofity. Intensywna sedimentacja obumierającego planktonu skutkuje powstaniem żyznych osadów dennych typu gyty detrytusowej. Gwałtownie zachodzące procesy rozkładu materii prowadzą do wyczerpywania zapasów tlenu rozpuszczonego w wodzie i gromadzenia się w strefie przydennej i osadach toksycznego dla roślin siarkowodoru. Istotnym czynnikiem warunkującym funkcjonowanie starorzeczy jest ich okresowy kontakt z wodami rzeczными, podczas których następuje przemywanie i wypłukiwanie osadów i „odmładzanie” zbiornika. Nadmierna eutrofizacja i hypertrofizacja prowadzi do zaniku zanurzonej roślinności wodnej . [Herbich J. (red.). 2004. Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 2., s. 59-71].

W Polsce, siedlisko 3270 występuje w regionie kontynentalnym. Płaty zbiorowisk typowych dla tego siedliska rozwijają się głównie na brzegach rzek dużych i średnich. Na zalewanych mulistych brzegach rzek rozwija się pionierska roślinność, którą budują głównie jednoroczne, wilgociolubne i azotolubne gatunki roślin naczyniowych zaliczane do związków *Bidention tripartiti* i *Chenopodion fluviatile* (Matuszkiewicz 2007). Siedlisko to spotkać można głównie w dolnym i środkowym biegu dużych i średnich rzek. Zbiorowiska roślinne charakterystyczne dla siedliska 3270 występują zwykle w aktywnych częściach rzek, rzadziej w ich martwych zakolach. Siedlisko jest typowe dla rzek nieuregulowanych lub uregulowanych jedynie w niewielkim stopniu. [Herbich J. (red.). 2004. Wody słodkie i torfowiska. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 4., s. 59-71].

Siedlisko przyrodnicze 6430 Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvularia sepium* obejmuje niewielkie płaty fitocenozy nieleśnych skradających się z eutroficznych, wysokich bylin, a na niżej także pnączy. Głównym czynnikiem warunkującym tworzenie się takiej roślinności jest duża wilgotność podłoża dostęp do światła oraz kamienistość podłoża i rzeźba terenu. Zaliczane tu również ziołorośla niżowe tworzą charakterystyczne zbiorowiska welonowe – czyli wąskie okrajki roślin czepnych pomiędzy nadrzecznymi szuwarami, a zaroślami wiklinowymi oraz łęgami wierzbowymi w dolinach rzecznych. [Herbich J. (red.). 2004. Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradniki ochrony siedlisk

i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 3., s. 171.]

Siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) to antropogeniczne, niżowe i górskie, wysokoproduktywne, bogate florystycznie łąki świeże, użytkowane kośnie. Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Koszone są zwykle dwa razy w roku oraz umiarkowanie nawożone. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Ochrona tych siedlisk polega na zachowaniu różnorodności florystycznej łąk świeżych w wyniku stosowania dotychczasowych (ekstensywnych) form gospodarowania, odtwarzaniu zniszczonych łąk poprzez powrót do tradycyjnych metod gospodarowania, konserwacji zbiorowisk łąk świeżych polegającej na koszeniu i umiarkowanym ich nawożeniu. [Herbich J. (red.) Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 3: 192-211].

Siedlisko przyrodnicze 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe obejmują nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują one w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez rozmaite podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami (...) Biotopy omawianej grupy mają wysoką wartość przyrodniczą. Jako podstawowy element nadrzecznych krajobrazów roślinnych mają wpływ na retencję wód i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych sieci hydrograficznej. Wszystkie odznaczają się ponadprzeciętnym bogactwem związanej z nimi flory i fauny. [Herbich J. (red.) Lasy i bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 5: 203-241].

W ww. zarządzeniu jako zagrożenia istniejące dla siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* wskazano: inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, wydeptywanie, nadmierne użytkowanie, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, brak zalewania, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej. Jako zagrożenia potencjalne wskazano: wypas wędkarstwo.

W ww. zarządzeniu odnośnie zagrożeń dla siedliska 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodium rubri* p.p. i *Bidenton* p.p. zapisano: nieznane zagrożenie lub nacisk.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) wymieniono obce gatunki inwazyjne, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych, inne zmiany ekosystemu. Zagrożeń potencjalnych nie wskazano.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) wskazano: koszenie/ścinanie trawy, zaniechanie/brak koszenia, zarzucenie pasterstwa, inne rodzaje praktyk rolniczych niewymienione powyżej, zalesianie terenów otwartych, sztuczne plantacje, inne rodzaje praktyk leśnych, niewymienione powyżej, ewolucja biocenotyczna, zmiana składu gatunkowego (sukcesja), nagromadzenie materii organicznej. Jako zagrożenia potencjalne wskazano:

intensywne koszenie lub intensyfikacja, wypas intensywny, inne rodzaje praktyk rolniczych niewymienione powyżej, inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją, przemysłem etc.

Jako zagrożenia istniejące dla siedliska przyrodniczego 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*) i olsy źródliskowe wskazano usuwanie martwych i umierających drzew, wędkarstwo, inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych, inwazyjne oraz inne problematyczne gatunki i geny, obce gatunki inwazyjne, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk. Zagrożeń potencjalnych nie wskazano.

Jako zagrożenia istniejące dla wydry wskazano: intensywna hodowla ryb, intensyfikacja, wędkarstwo, chwytanie, trucie, kłusownictwo, inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka, chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych, zanieczyszczenie wód powierzchniowych, bagrowanie/usuwanie osadów limnicznych, regulowanie (prostowanie koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, pobór wód powierzchniowych na potrzeby rolnictwa, zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska, nagromadzenie materii organicznej. Jako zagrożenie potencjalne wskazano zabudowa rozproszona, przypadkowa schwytywanie, inwazyjne oraz inne problematyczne gatunki i geny.

Ponadto, na podstawie danych dotyczących trwałych użytków zielonych pozyskanych w 2024 r. z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ustalono, że na większości ww. terenów znajdują się trwałe użytki zielone (TUZ) oraz trwałe użytki zielone wartościowe pod względem środowiskowym (TUZ cenny przyrodniczo). Ww. teren są niezabudowane i nieprzekształcone, położone w bliskim sąsiedztwie rzeki Noteć, ponadto w ewidencji gruntów stanowią w większości łąki.

Na terenach ww. siedlisk przyrodniczych, projekt planu ogólnego ustala strefy 60 SN i 53 SN, 2SP oraz 6SO, dla której jako profil dodatkowy ustalono „teren zieleni urządzonej”. Planowane przeznaczenie terenów oraz realizacja ustaleń dodatkowego profilu w postaci zieleni urządzonej może doprowadzić do zniszczenia ww. siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony. Co więcej, należy zauważyć, że możliwość realizacji zieleni urządzonej może spowodować pojawienie się ekspansywnych gatunków obcych, które w przyszłości mogą przyczynić się do rozpoczęcia sukcesji na terenach ww. siedlisk przyrodniczych.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzono, że nie można wykluczyć znacząco negatywnego na siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004.

W związku z powyższym wskazuję, że dla ww. stref 53 SN i 2SP oraz dla części strefy 2 SP (w granicach cz. dz. 2556, 2654, 2655/1, 2655/2, 2658, 2659, 2660) należy rozważyć zmianę strefy planistycznej na strefę otwartą bez profili dodatkowych, natomiast dla strefy 6SO należy rozważyć usunięcie profilu dodatkowego.

W przypadku niepewności wystąpienia oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 zastosowanie ma tzw. „zasada przezorności”. Ww. zasada, zgodnie z art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.), nakazuje podjęcie działań zapobiegawczych zawsze wtedy, kiedy nie został dowiedziony brak negatywnych oddziaływań na środowisko. Wykazanie owego braku negatywnego oddziaływania jest przy tym obowiązkiem podmiotu, który zamierza podjąć określoną działalność. Szczególne znaczenie ta

zasada ma w ochronie obszarów sieci Natura 2000. W tym zakresie była wielokrotnie podstawą wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (por. wyrok C-98/03, Komisja Europejska przeciwko Niemcom, [2006] ECR I-53). Należy stwierdzić, że jeżeli nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie jest nieznaczające, to należy przyjąć, że może być ono znaczące. Racjonalne wątpliwości co do ryzyka wystąpienia oddziaływania są przesłanką na rzecz dokonania oceny i zawsze interpretuje się je „na korzyść środowiska” a nie „na korzyść inwestycji” (por. Ocena planów i przedsięwzięć oddziałujących na obszary Natura 2000”. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów artykułu 6(3) i 6(4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EKW. Komisja Europejska 2002 r.).

Kierując się zasadą przezorności stwierdzono, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może stanowić naruszenie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody stanowiącego, iż na ww. obszarze zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym informuję, że uzgodnienie przedmiotowego projektu planu ogólnego będzie możliwe, w przypadku gdy realizacja jego ustaleń nie będzie stwarzać możliwości wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Na postanowienie niniejsze służy zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Czarnków
2. aa.